

Koenens intense belangstelling voor de heidenzending in de loop der eeuwen, zijn wijde belezenheid daaromtrent, en zijn noeste arbeid om via zijn rijmstuk anderen mede daarin te betrekken.

4. Nu nog de *zendingsroman*, geschreven door 'de moeder van het Réveil', Ida Gregory Pierson-Oyens.¹¹ De titel daarvan luidt *Oom Karel*.¹² Niet spoedig zou, dunkt mij, bij het lezen van deze titel iemand kunnen bevroeden, dat daarachter een zendingsverhaal schuil zou gaan.

Oom Karel fungeert in dit boek als de verteller, die na twintig jaren verblijf in Zuid-Afrika in Amsterdam teruggekeerd, in het gezin van zijn intieme vrienden bij vele gelegenheden lange verhalen houdt over zijn eigen ervaringen, en over de zendingsarbeid in andere landen. Dit alles zeer ten gerieve en tot vreugde van de jonge kinderen, maar evenzeer tot lering van zijn volwassen toehoorders. Ida Pierson vermeldt in haar voorrede dan ook uitdrukkelijk, dat haar boek voor beide categorieën bestemd is, liefst 'om in den gezelligen, huiselijken kring gelezen te worden'. Dat alles natuurlijk met het doel 'dat het bij allen ijver en gebed voor de zendingszaak zal doen ontstaan of vermeederen'.

Het exemplaar van *Oom Karel*, dat zich in de bibliotheek van het Réveil-Archief bevindt, is het eigendom geweest van mr. Andrew de Graaf, een kleinzoon van de schrijfster (haar dochter Elisabeth was gehuwd met ds. Nico de Graaf). Deze heeft enkele malen in de kantlijn aantekeningen gemaakt, die erop wijzen dat verschillenden van de hoofdfiguren van de roman zijn gemodelleerd naar aan mevrouw Pierson na staande personen. Zo zou de jonge Willem, uit Zuid-Afrika afkomstig en daarheen teruggekeerd als predikant na studie in Utrecht en huisvriend van de familie in kwestie, geschetst zijn naar de figuur van (de later zo beroemde) Andrew Murray, hartsvriend van Nico de Graaf, die in *Oom Karel* Rudolf heet, al klopt een en ander chronologisch niet precies. Aan Andrew Murray, destijds predikant in Bloemfontein, is *Oom Karel* trouwens ook opgedragen. Ida Pierson vermeldt dat Murray geduldig heeft geluisterd naar wat zij schreef over de Kaap, en haar, waar zij dwaalde, heeft terecht gewezen. Dit moet geschied zijn in april 1854, toen Murray voor een bezoek aan Engeland en Nederland was overgekomen, en hij, naar de nauwkeurige gegevens, die zijn biograaf verstrekt heeft over zijn onderzoeksprogram van tien dagen aan Holland, ook enkele malen de Piersons heeft opgezocht.¹³

11. Uitvoerig schreef over haar P.L. Schram, 'Een huisvrouw uit het Réveil - Ida Pierson-Oyens (1808-1860)'. In: *Aspecten van het Réveil*, Kampen, 1980, 210-229.

12. In drie deeltjes van resp. 170, 176 en 211 blz. in 1857/1858 uitgegeven bij Hōveker in Amsterdam, met enige illustraties en drie kaarten, prijs f 3,70. Schram schreef er kort over in o.c. (noot 8), 218.

13. J. du Plessis, *Het leven van Andrew Murray*, Kaapstad, 1920, 170.